

K THU T T VÀ L U CATHETER NG M CH - O HUY T ÁP NG M CH XÂM L N

07/03/2015

T V N

- ❖ L y d u hi u sinh t n và l y máu xét nghi m là công vi ch ng ngày c a i u d ng.
- ❖ o huy t áp nh ng tr béo phì, tr nh nhi...có th ánh giá không chính xác.

07/03/2015

VAI TRÒ C A HUY T ÁP NG M CH XÂM L N

- ❖ Huy t áp ng m ch xâm l n là tiêu chu n vàng xác nh huy t áp.
- ❖ Theo dõi huy t áp liên t c, chính xác.
- ❖ i u ch nh l ng d ch ch ng s c thích h p.
- ❖ L y máu ng m ch xét nghi m khí máu nhi u l n.

07/03/2015

CH NH

- ❖ BN n ng c n theo dõi huy t áp liên t c
- ❖ S c kéo dài/ h huy t áp n ng
- ❖ Nguy c r i lo n huy t ng trong và sau ph u thu t (c bi t là PT tim và m ch máu l n).
- ❖ Tr ng h p b nh s t xu t huy t (SXH có d u hi u c nh báo, SXH n ng)
- ❖ Tay chân mi ng (III,IV), viêm c tim n ng...
- ❖ Khi huy t áp o b ng tay không tin c y c
- ❖ C n xét nghi m khí máu nhi u l n

07/03/2015

CH NG CH NH

- ❖ R i lo n ch c n ng ông máu n ng.
- ❖ N i chích ng m ch b s ng phù
- ❖ Test Allen d ng tính.

07/03/2015

V TRÍ

- ❖ S sinh: ng m ch quay, ng m ch chày sau, ng m ch r n.
- ❖ Tr > 3 tháng: ng m ch quay, ng m ch mu bàn chân.

07/03/2015

KỸ THUẬT ĐẶT VÀ LƯU CATHETER ĐỘNG MẠCH

Nhảy nh:

- ▶ BN Nguyễn Thị A, 3 tháng, phòng Hồi sức, giường số 1.
- Chẩn đoán: Tay chân míng III
- ▶ Y lệnh BS: đặt ống mạch và o huyết áp động mạch xâm lấn
- Pha heparin 500UI vào Natriclorua 9% 500ml giữ catheter.

Báo và giải thích cho TNBN trước khi làm thủ thuật

- ▶ Sau đó, Dùng ngón BN, chỉ u l i tên, tu i, s gi ng
- ▶ Rửa tay nhanh, thực hiện Test Allen
- + Cho BN nắm chặt bàn tay úi máu ra khi bàn tay. ng thì ép M quay và M tr
- + Sau đó, mở lòng bàn tay BN ra, lòng bàn tay trở nên xanh xao
- + Tiếp tục ép M quay, ng ng ép M tr
- Ta thấy bàn tay hồng trở lại d i 5 giây
- Kết luận: Test Allen âm tính. Ta có thể chích ống mạch quay
- Dùng phòng, mang khẩu trang
- Rửa tay thật kỹ.
- So sánh

DỤNG CỤ:

- Kim lư n 24G
- ng tiêm 3ml: 2 cái
- ng tiêm 5ml: 1 cái
- ng tiêm 10ml: 1 cái
- Kim pha: 02 cái
- Dây n i 15cm: 1 cái
- Heparin 5000UI/ml: 1 l
- Natriclorua 9 % 100ml : 1 chai
- Natriclorua 9 % 500ml : 1 chai
- Povidin 10%
- C n 70°
- Opsite
- G ng vô khuẩn
- Mâm s ch
- H p gòn

DỤNG CỤ

- B dây o huyết áp ống mạch xâm lấn
- B dụng cụ vô khuẩn: bình nước, chén chun, kim, khăn có i x , gòn g c
- Brassa, th c th , n p c nh, tr treo, giá
- Dụng d ch sát khuẩn tay nhanh
- Thùng ng v t s c nh n, thùng ng rác sinh học, thùng ng rác lây nhiễm.
- Máy monitor có cấp o huyết áp ống mạch xâm lấn

CÁCH PHA HEPARIN 1ml=1UI

- Sát khuẩn nút chai NaCl 9‰ 100ml
- Dùng ống tiêm 10ml rút 9ml NaCl 9‰
- Sát khuẩn nắp Heparin
- Dùng ống tiêm 3ml rút 1ml heparin (5000UI) bơm vào ống tiêm có chứa 9ml NaCl 9‰

Ta có ddA có nồng độ Heparin 1ml=500UI

- + Sát khuẩn nút chai NaCl 9‰ 500ml
- + Dùng ống tiêm 3ml rút 1ml ddA (500UI)
- + Sau đó, bơm vào chai NaCl 9‰ 500ml nồng độ Heparin là 1ml = 1UI.
- + Ghi nhãn: H tên BN, tu i, gi ống, phòng; tên DT, thu c pha vào, hàm l ống, tên Đ th c hi n
- + Dán nhãn lên chai NaCl 9‰ 500ml
- B o q u n thu c ứng qui nh

07/03/2015

- ▶ Sau đó, Đ n phòng i chi u BN l i l n n a.
- ▶ Chu n b t th b nh nh n: cho BN n m ng a
- ▶ Chêm lót ng a c tay BN và c nh
- ▶ Xác nh v trí tiêm ng m ch quay: ¼ ngoài n p g p c tay.
- ▶ R a tay nhanh

07/03/2015

- ▶ M b d ng c vô khu n
- ▶ Rót povidin 10% vào chén chun
- ▶ Ti p d ng c vào mâm:
  - Kim lu n, dây n i 15cm, ng tiêm 5ml, kim pha,
- ▶ Mang g ng vô khu n, s p x p d ng c trong mâm
- ▶ D ph : r a tay nhanh.
- ▶ L y ng tiêm 5ml rút Natrchlorua 9‰ , u i khí dây n i 15cm

Ti n hành t catheter M:

07/03/2015

- ▶ Sát khuẩn v trí tiêm b ng povidin 10% r ng ra 5cm n khí s ch.
- ▶ Ch Povidin khô
- ▶ Tr i kh n l , b t m ch, ch n n i m ch p r o nh t
- Tay thu n c m kim lu n ng a m t vát lên, âm qua da m t góc 30-45 , th y có máu t i ph t ra chuôi kim, lùi nòng kim ra, nh nhàng lu n vào ng m ch.

07/03/2015

- ▶ n ng i c a ng m ch, rút b nòng kim lu n, g n dây n i 15cm vào, l u ý g n ch t.
- ▶ Rút nh ng tiêm th y có máu ch y ra, th y máu nh p theo nh p m ch p.
- ▶ B m Natrichlorua 9‰ vào
- ▶ Khóa l i, dán opsit c nh.
- ▶ Ghi ngày, gi , tên Đ, ch “ ng m ch”
- ▶ C nh l i tay b nh nh n

07/03/2015

Chuẩn bị bộ dây đo HAĐMXL

- ▶ M b dây c a b o huy t áp ng m ch xâm l n, ki m tra k các m i n i, khóa dây lại
- ▶ Sát khuẩn nút chai Natrichlorua 9‰ 500ml ã pha Heparin
- ▶ C m b u c a b dây o huy t áp ng m ch vào chai
- ▶ G n chai vào túi Brassá, treo lên tr , b m Brassá t áp l c 300mmHg
- ▶ M khóa h th ng dây

07/03/2015

- ▶ Bóp b c m bi n (màu xanh d ng) u i khí ra kh i dây.
- ▶ Sát khu n u n i dây 15 cm, g n u dây HA MXL vào, m khóa dây n i
- ▶ Tháo b g ng, r a tay

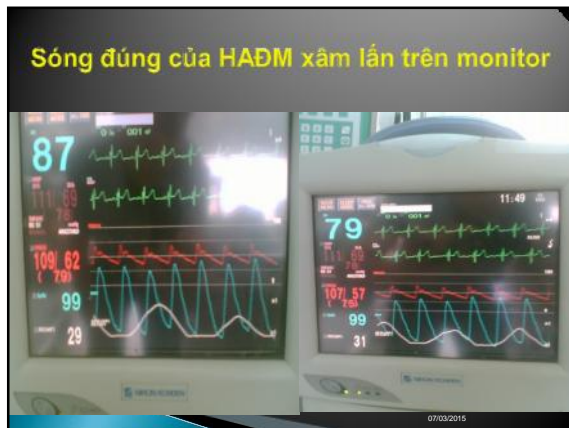
07/03/2015

- Xác nh m c Zero:**
- Giao i m liên s n IV và ng sách gi a, dùng th c th xác nh sao cho gi t n c 3 v trí n m gi a th c th
- ▶ ng th i ch nh giá vào úng m c Zero ã xác nh.
  - ▶ G n b c m bi n vào giá
  - ▶ N i cáp c a b dây HA M vào cáp c a monitor
- Calibre máy:**
- Khoá ng vào ng m ch và m nút màu cam trên monitor ch n MENU ch n PRESS ch n P1SCALE/ZERO CAL ch n ZERO CALIBRATOIN n CAL?? m thông ng vào ng m ch.

07/03/2015

- ▶ Kí m tra l i b nh nhân: các u ngón tay: h ng hào? lòng bàn tay m? ch tiêm s ng phù?
- ▶ Và ng bi u di n trên monitor
- ▶ D nd p d ng c , r a tay, ghi h s .

07/03/2015

07/03/2015

TAI BI N				
D U HI U TRI U CH NG	TAI BI N	NGUY N NH N	X TRÍ	PHÒNG NG A
- Tìm da xung quanh n i t catheter - Tìm các u chi	Ho it , thi u máu mô	- T c m ch do huy t kh i, do khí - Chích ng m cht i cùng m t v trí nh u l n	- Báo bác s - Rút b catheter	- Theo dõi màu s c, nh t , các v n ng, c m giác c a u chi t catheter ng m ch - Theo dõi v trí t catheter - Test Allen tr c khi t ng m ch

TAI BI N				
D U HI U TRI U CH NG	TAI BI N	NGUYÊN NHAN	X TRÍ	PHONG NG A
T i n i t ng m ch: - S ng, ph ù - R d ch - B nh nhân than au	Thoát d ch	Do kim không n m trong lòng ng m ch	- Rút b catheter - Tiêm l i v trí khác	- K i m tra v trí t catheter th ng xuyên - C nh chi n i t catheter - Theo dõi các d u hi u: s ng, ph ù, ... t i v trí t catheter - Không che ph v trí t catheter ng m ch

TAI BI N				
D U HI U TRI U CH NG	TAI BI N	NGUYÊN NHAN	X TRÍ	PHONG NG A
- N i tiêm s ng, nóng , au - BN s t	Nhi m trùng	- K thu t không m b o v ô khu n - Th i gian l u catheter quá lâu	- Báo bác s - Rút b catheter - Tiêm l i v trí khác	- Th c hi n úng qui trình k thu t - Thay b ng n i t catheter khi t, d - Rút b catheter khi không còn s d ng

TAI BI N				
D U HI U TRI U CH NG	TAI BI N	NGUYÊN NHAN	X TRÍ	PHONG NG A
- N i tiêm ch y máu - Máu ch y r a t h th ng dây	Ch y máu	- BN b r i lo n òng máu - Tu t các ch n i c a h th ng o	- K i m tra l i các ch n i - K i m tra l i ch s áp l c trên b t o áp l c	- K i m tra các ch n i trên h th ng o t r c khi g n vào chai d ch truy n - Không che y n i tiêm ng m ch và h th ng dây

TAI BI N				
D U HI U TRI U CH NG	TAI BI N	NGUYÊN NHAN	X TRÍ	PHONG NG A
- S òng huy t áp không úng - Ch s huy t áp không ðao ng - Cathete r rút không ra máu	Ngh t kim	- B t o áp l c b xi - Dòng ch y không l u thông t o c c máu òng trong lòng catheter - G p góc kim lu n - Do t th b nh nhân không úng	- K i m tra l i b t o áp l c - K i m tra l i s l u thông c a catheter ng m ch - Rút b catheter, chích l i v trí khác khi catheter b ngh th o c không n m trong lòng ng m ch ----->.	- Theo dõi h th ng dây th ng xuyên, d ch truy n ph i ch y liên t c - K i m tra túi áp l c, chai dd NaCl 9‰ ch a Heparin - S d ng kim tiêm úng c - Calibre m i khi nh n ca ho c m i 8 gi

TAI BI N				
D U HI U TRI U CH NG	TAI BI N	NGUYÊN NHAN	X TRÍ	PHONG NG A
			- Catheter rút không ra máu - i u ch nh l i t th c a b nh nhân - Xác nh l i m c zero - Calibre l i máy	

TAI BI N				
D U HI U TRI U CH NG	TAI BI N	NGUYÊN NHAN	X TRÍ	PHONG NG A
- Tim u chi	Tiêm nh m thu c vào ng m ch	- Thu c vào M gây co th t M thi u máu u chi	- Báo BS - Th c hi n y l nh	- Ghi chú rõ ràng vào n i t catheter ng m ch - Bàn giao gi a các tua tr c v trí ng m ch